

Keisarillisen Majesteetin

Armossa wahvistettu

Palo-asetus

Wiipurin Kaupungille;

Annettu Helsingissä 21 päivänä Tammiukuuta vuonna 1840.

Wiipurissa,

Painettu Johanna Cederwallerin ja Pojan tykänä
vuonna 1840.

Keisarikillisen Mäjesteetin Armosta wahvistettu
Palo-asetus Wiipurin kaupungille; Annettu Keisarikil-
lisesa Suomen Senatisa ja sen Huoneenhallitus-
Departementisä Helsingisä, 21 päivänä Tammi-kuu-
ta vuonna 1840.

I. Luku.

Kaupungin jakemisesta Palomestarikuntiin
ja Kuotimestarikuntiin, niin myös Palo- ja Kuo-
timestarien welvollisuuksista.

§. 1.

Kaupunki, joka wanhuudesta on jaettu kolmeen osaan, ni-
mittäin: Kaupunki eli Wästninki ynnä Terwaniemen kans-
sa, Pietarin Esikaupunki ynnä Pantzarlahden kanssa, ja
Wiipurin Esikaupunki eli Neitsytmiemi, jaetaan myös yhtä
moneen Palomestarikuntaan.

Kaupunki ynnä Terwaniemen kanssa, jotka tekewät ensim-
mäisen Palomestarikunnan, jaetaan kolmeen Kuotimestari-
kuntaan, joista ensimmäiseen luetaan kaikki ne talot ja kar-
tanot, jotka owat wasemmalla puolella kaupungin läpi-
juoksewaa Katarinan katusa, toiseen kaikki itäpuolella samaa

Katua olevaiset talot ja kartanot, ja kolmanteen Nuotimestarifikuntaan Terwanien talot ja kartanot.

Vietarin Esikaupunki, joka tekee toisen Palomestarikunnan, jaetaan kahteen Nuotimestarifikuntaan, joita yksi sisäänsä sulkee kaikki, pohjapuolella Esikaupungin lävitse juoksevaa suurta katua olevaiset, talot ja kartanot, ja toinen kaikki talot ja huoneet eteläpuolella samaa katua, ynnä Pantisarlahden kanssa.

Wiipurin Esikaupunki, joka luetaan kolmannelle Palomestarikunnaksi, tekee ainoastaan yhden Nuotimestarikunnan.

S. 2.

Jokaiselle Palo- ja Nuotimestarikunnalle pannaan erinäiset Päällysmiehet, kutsutut Palo- ja Nuotimestariksi, joihin wirkoin Palo-Hallituksen (Palo-Komissionin) tulee määrätä senkaltaisia ihmisiä kaupungin asujista, joita tiedetään siihen halulliseksi ja joita muut toimitukset ei estäne wireydessä walwomasta näitä nimitettyjä wirkoja, heiltä kolme vuotta perätysten pidettäviä.

S. 3.

Palomestarin welwollisuudet ovat erinomattain:

a) pitää tarkka katsomus ja waari kaikista, Palo-Hallituksen (Palo-Komissionin) hänelle annettua luku-kirjaa (fortekniikka) myöten, hänen Palomestarikuntaansa kuuluwista yhteisistä paloaskeareista, ja huolellisesti walwoa sitä että mainitut paloaskeareet säilytetään siksä määrättyissä paikoissa ja aina ovat siinä woimassa ja järjestyksessä, että niillä tar-

peen aikana woi, ilman wiimyytystä, saada työ toimeen; tästä kuitenkin pois eroittain käsruiskut ynnä niihin kuuluwien askareitten kanssa, joiden katsannosta ja korjusta 9:nessä S. erittäin säädetään;

b) itse läsnäolleen pitää 44:nessä S. käsketyt wuotiset palo-katsannot (palo-syynit) ja edespäin vielä walwoa sitä että ne asetukset, jotka tulewat annetuksi Magistraatilta, palo-katsannossa tehtyjen muistutusten johdosta, asianomaisesti seurataan ja täytetään;

c) laskea luku-kirjaan (förteckningin) kaikki ne talonhallitsiat Palomestarikunnassansa, joilla on hewoinen ja jotka siis taitawat wedenwetämiseen tulipalossa edeltäkäsin jaettaa, niin kuin myös ne jotka, hewoifeta ollen, owat welwolliset tulemaan tulipalolle saawilla ja ämpärillä warustettuna, siellä wedenkantamisella auttaaksensa; ja pitää tämä luku-kirja Palo-Hallitukselle tiettäväksi saatettaman;

d) ei ainoastaan itse tarkkaan walwoa sitä, kuinka walhia taloissa käytetään ja että nuohomiset määrätynä aikoina tulewat toimeen saatetuiksi, waan myös wakuuttaa Palomestarikunnassa olewia Nuotimestaria itsekutakin wallassansa siitä samaa tekemään: ja tulee, jos jonkunlaista syhtä satuisi ilmesymään muistutuksiin näissä asioissa, hänen ne piemmiten ilmoittaa Poliisi-Pormestarille;

e) tulipalon ilmautuissa siitä huolta pitää, että Palomestaria korjussa ja waarisissa olewaiet paloaskareet keräämästi saatetaan tulipalopaikkaan ja siellä taitawasti ja, Päämiesten paikalle tultua, heidän käskyänsä myöten käytetään; niin kuin myös tulipalossa pitää huolta siitä että mieswäki

welwollisuutensa tekee ja että paloasfareet, tulen tukahdettua, ja Vämmiesten siihen suostuttua, wiedään takaisin warjelus-paikoillensa;

f) ennen paloasfaretten warjelus-paikoillensa takaisin wietyä katsoa, että paloseilit ensin kuivataan ja ynnä muiden asfaretten kanssa tarkkaan katsellaan, tullen, jos jotakin on rikkautunut, waihtunut eli hukautunut, Palomestarin ilmoittaa asia siinä palokatsannossa, joka §. 12 säättämistä myöten pidetään Guvernööriltä ja Palo-Hallituksesta (Palo-Komissionilta) päiwänä jälkeen tulipalon.

§. 4.

Nuotimestarit, jotka asetetaan Palomestarille awuksi wirassansa, owat welwolliset kukiin wallassansa walwomaan wakkian pitoa ja käyttämistä taloissa ja nuohomisen täyttämistä, niin myös myöskin Nuodissansa waariin ottamaan ja toimittamaan kaikki mitä Palomestari on asetettu, sekä myös toimeen saattamaan Palomestarin käskyjä ja asetuksia näissä asioissa: Laimiin lyömiset, jotka Nuotimestari hawaitsee, tulee hänen ilmoittaa Palomestarille.

§. 5.

Jos Palo-eli Nuotimestari tahtoo matkustaa kaupungista, niin pitää hänen sitä ennen ilmoittaman aikomuksensa Poliissi-Pormestarille ja nimittääkään yhdellä haawaa toisen so-weliaan ihmisen, joka ottaa wirkaa wälitajalla toimittaaksensa, ja antakoon myös tiedon Palomestari Nuotimestarille ja Nuotimestari Palomestarille omassa wallassansa.

II. Luku.

Näiden wirasta ja welwollisuuksista, joilla tulipalossa on käskemistä eli tekemistä, niin myös Kuiskumestarin ja heidän toimituksistansa.

§. 6.

Tulipalossa on Läänin Guvernöörillä ylimmäinen walta. Jos ei Guvernööri ole saapuilla, niin tulee kaupungin Poliisi-Bormestarin, taikka hänen poisollessansa Poliisi-Mestarin, olla ylimmäisenä Päälysniehenä paloastareille ja niihin kuuluwalle hallitukselle ja mieswäelle.

Poliisi-Bormestarin ja Poliisi-Mestarin pitää myös muutoin tulipalolle saapuille tuleman wirkansa puolesta apua tekemään.

§. 7.

Kaupungin Naatimiesten pitää tuleman tulipalolle, ollaksensa Väämiehille apuna, niin kuin myös Palo-Hallituksen jäsenten tulee juuri sen suhteen olla saapuilla.

§. 8.

Kaupungin Wiskaalin, niin kuin myös kaikkein sekä sialtisten että siattomain (extra) Poliisi- ja Kaupungin Palwelain pitää tulipalolle wälttämättömästi saapuille tuleman, käsillä ollaksensa. Jos joku näitä jää pois, niin wetetöön sakkoa Kaupungin Wiskaali wiisi, mutta Poliisi- eli Kaupungin pal-

welia taksi Nuplaa hoviassa; jos joku heistä tulee myöhään, olkoon sakko puolta wähempi. Sa tulee näiden erinomattain katsoa sitä, että kerkitys ja järjestys wettä ruiskujen tarpeeksi hakeissa waariinotetaan, paitsi jota yksii taikka uisampi Poliisii- eli Kaupungin palwelia jaeskellaan joka Nuotimestarikuuntaan tulipalon ajaksi, tarkkaan walwomaan sitä, ett'ei kelalet eli kipunat pääse syöttämään lähellä olewia huoneita, eikä astaan kuulmattomat ihmiset, ikään kuin warjellaksensa, saa puuttua kaluen korjaamiseen palo-paikasta eli liiki olewista huoneista.

§. 9.

Jokaiselle Kaupungin yhteiselle Ruiskulle panee Walo-Hallitus Kaupungin asujamista yhden Ruiskumestarin, ja hänelle awuksi yhden Wara-Ruiskumestarin, jotka kolme vuotta pitävät tätä wirtaa, ja owat welwolliset pitämään waaria heidän haltunsa annetuista Ruiskuista ja muista asfareista sekä myös niihin määrätystä mieswäestä: joista kaisista Walo-Hallituksen tulee saattaa Ruiskumestariille tarkka ja täydellinen luku-kirja (förteckningi.)

§. 10.

Kuin tulipalo on kuuluwiksi saatettu, niin pitää Ruiskumestarin ja Wara-Ruiskumestarin pikemmiten saaduttaman itsensä Ruiskuhuoneelle ja siitä huolta pitämän, että Ruiskut ynnä niihin kuuluwien askareten kanssa tulewat tulipalo-paikalle saatetuksi. Askareten kanssa sinne tultuansa, pitää Ruiskumestarin samassa kuulustaman paikalla olewaisen ylhäisimmän Päämiehen käsyyä, mille paikoille ruiskut pitää asetettaman; mutta jos ei ketaän Päämiehistä wie-

lä olisi paikalle ehtinyt, tulee Ruiskumestarin, omaa Hyväksi-katsomistansa myöten, saattaa ruiskut työtänsä toimittamaan; kuitenkin tarpeellisen peräänkatsomuksen waariinottamisella, askareitten pilaantumisen wälttämiseksi.

S. 11.

Ruiskun työlle saatua, katselee Ruiskumestari, jos kaikki siihen kuuluwa mieswäki on saapuilla ja työtänsä toimittaa. Jos miesten waihdos nähtäisiin tarpeelliseksi, tulewat Suolilla (Slangilla) olewaihet pantawaksi Pumpulla olleitten siaan, taikka pitää Ruiskumestarin ilmoittaman ylhäisimmälle Päämiehelle wajauden muun työlle kelpaawan mieswäen hakemisesta.

Tulen tuhahdutettua pitää Ruiskumestarin ynnä mieswäensä kanssa paikalla odottaman ylhäisimmän Päämiehen säätämistä, jos saapi wiedä Ruiskua takaisin Ruiskuhuoneeseen eli ei, ja jos tähän lupa annetaan, walwoa sitä että se tapahuu hywässä järjestyksessä, ett'ei ruisku tulisi waariinotamattomuudesta wioitetuksi, taikka joku askare hukkaan joutuisi. Ennen kuin ruisku wiedään ruiskuhuoneeseen, pitää Ruiskumestarin tarkkaan tutkiman ja katseleman kaikki mitä hänen haltunsa on annettu, ja ilmoittaman kaikki mitä wioitettu, turmeltu taikka hukkautunut on.

S. 12.

Ensimmäisenä arki-päiwänä tulipalon tuhahdutettua pidetään kaikkein ruiskujen ja muiden paloaskareitten katselemus Suwernööriltä ynnä Poliisi-Pormestarin, Palo-Hallituksen jäsenten ja kaikkein muiden kanssa, joilla mainittuin askareitten kanssa on tekemistä.

Palo- ja Nuoti-niin kuin myös Nuiskumestarin pitää silloin myös ilmoittaman, jos joku askare tulipalossa on hukkauntunut taikka wioitetuksi tullut, että samassa huoli woisi pidettä wuden askareen hankkimisesta taikka wioitetun parantamisesta. Jos joku mieswäestä taikka tykkänänsä on tulipalosta pois jäänyt, ollut töissänsä huolimatin taikka muutoin sopimattomasti itsensä käyttänyt, niin tulee Palo- eli Nuiskumestarin senkin silloin ilmoittaa.

§. 13.

Wara-Nuiskumestarin pitää yhteisesti myös kaikki wariinottaman ja täyttämän, mitä Nuiskumestari sanottu on, ja tämän pois ollessa hänen wirkansa, käsky siihen odottamata, toimittaman; mutta silloin kuin Nuiskumestari tulipalossa on saapuilla, pitää Wara-Nuiskumestari huolta siitä, että wettä kylliksi ruiskulle haetaan, ja että askareet huolimattomuuden taikka pahoin-menettämisen kautta eiwät tulisi turmelluksi; hänen pitää myös, jos joku työmiehistä tulipalosta on pois jäänyt taikka työssänsä käyttänyt itsänsä huolimattomasti eli ollut epäkuuliainen, Nuiskumestariille sen ilmoittaman, niin kuin myös askareten lukuun-laskemisissa, koetuksissa ja katselemuksissa saapuilla oleman.

§. 14.

Jos Nuiskumestari eli Wara-Nuiskumestari tahtoo Raupungista matkustaa, ilmoittakoon sen Poliisi-Wormestariille ja nimittäköön samassa sinä toisen, joka ottaa wirkaa wali-ajalla toimittaaksensa; jos tämä nähdään soweliaaksi, niin ottafoon Poliisi-Wormestari hänen siks; kuitenkin pitää pois matkus-

tavaisen antaman tästä tiedon toiselle Ruiskumestarille samalla ruiskulla.

S. 15.

Jokaiselle Ruiskulle valitsee ja määrää Palo-Hallitus Kaupungin työväkikunnasta (gerningsmän) kaksi, eli ruiskun suuruutta myöten uftamman, wahvaa, pelkäämätöntä ja uljasta miestä, siinä Suolenpitäjänä (Strålförare) apuna olemaan, ja valmistaa heille, warjelukseksi tulta ja wettä vastaan, soweliaita päälyswaatteita ja hattuja, jotka kappaleet tulewat merkittäväksi ruiskun numerolla ja pitää aina seuraaman ruiskun kanssa.

Ensimmäiselle merkille wakkianwaarasta saaduttaa Suolenpitäjä itsensä kohta ruiskuhuoneelle ja katsoo, ruiskun paikalle saatua, että suoli (slang) tulee taitawasti lewitetyksi eli oikaistuksi, jonka tehtyä hänen pitää, niillä paikoilla jotta Ruiskumestari hänelle osottaa, taikella ahferuudella, huolenpidolla ja toimellisuudella johdattaman wessiuolta ja muutoin Päälysmiesten säättämisiä kuuleman ja täyttämän. Jos Suolenpitäjä osottaa huolimattomuutta toimituksensa kansa tulipalon päällepitäisissä, luvata suolelta etenee eli pois menee, taikka muutoin sopimattomasti itsensä käyttää, niin langettakoon Palo-Hallitus hänen sakkoon yhdestä aina kolmeen Ruplaan asti hoviassa taikka, asianhaaroja myöten, wieroittakoon hänen wirasta. Sama edeswastaus olkoon, jos Suolenpitäjä paitsi Ruiskumestarin luvata kaupungista pois matkustaa.

§. 16.

Santalla muotoa ottaa Palo-Hallitus jokaiselle Ruiskulle yhden eli kaksi taitavaa miestä, tulipalossa parantelemaan suolissa ilmauntuvia wikoja ja rikkeitä. Näiden Suolenparantajien tulee, ruiskua wiedessä, sitä seurata, myötänsä ottaen jokaisella ruiskulla olewan erinomaisen säkin, joka ruiskuhuoneessa talletetaan ja joka sisällänsä pitää Suolen rakennukseksi tarpeelliset askareet; jonka jälkeen he pysyvät ruiskulla, niin kauan kuin sitä tulipalossa tarwitaan. Welvollisuutensa laimiin lyömisestä eli sopimattomasta käytöksestä wetetään Suolenparantaja niin kuin Suolenpitäjästä edellisessä § määrätty on.

§. 17.

Että tarpeelliset ja taitawat miehet ruiskuille, paloaseilille ja muille askareille aina olkoot saatavana, jakagoon Palo-Hallitus jokaiselle paloaskareelle niin monta kuin tarpeen on liki paloasetten warjeluks-paikkaa asuwia Sälliä ja täysikäisiä Oppipoikia hantwärttkärikunnista, niin kuin myös Kaupungin Salwojia (timmermän), Muuraria ja muita senkaltaisia; jossa kuitenkin waariin otetaan että Sällit ja Oppipojat erinomattain asetetaan Ruiskuille, mutta muu työwäki Paloaseilille ja muille senkaltaisille askareille, huoneita purkamaan taikka niitä kipunoilta ja kekäleiltä shtymästä warjelemaan.

§. 18.

Salwojat, Muurarit ja muu työwäki, jota ei tarwita ruiskuille eli muille paloaseille, niin kuin myös ne maa-

kyrnan miehet ja muut, jotka työtä etsiessä kaupungissa oleskelewat, tulewat Palo-Hallitukselta jaettawaksi Kuotiloihin eli Jakokuntiin, työtä tekemään tulipalossa kaupungin asukkaista siihen määrättyin Päälysmiesten silmään alla, osittain irtinäistä omaisuutta korjaamalla, osittain senkaltaisten huoneitten ja pistetten eli puistetten (plant) purkamisella, joita tulen lewenemisen estämiseksi nähtäneen tarpeelliseksi purkaa ja poiswiedä; jonka suhteen viimeeksi mainittuun tarpeeseen määrättyin miesten pitää myötänsä tuoman, Salwojain firweitä ja Muurarien haarukkeita (kofötter) ja rautakankia.

Näiden Jakokuntien Päälysmiehet, jotka kutsutaan Jakokunnan Päälysmieheksi, pitää, koska wakkianwaara ilmoitetaan, pikemmiten rientämän waarapaikalle, siellä kokoaman kuhunkin jakokuntaan kuuluvan mieswäen ja edespäin kuuleman ja toimittaman Olimmäisiltä Päämiehiltä annettuja käskyjä. Tulen tukahdutettua ei saa mieswäki laskekaa kotia menemään Päämiesten tietämätä ja heidän siihen suostumattansa. Jos joku mieswäestä on pois tulipalosta taikka wellollisuusissansa käyttää itsensä huolimattomasti eli kowakowaisesti, niin antakoon Jakokunnan Päälysmies sen ilmiin, samalla tavalla kuin Palo- ja Kuiskumestariista sääätetty on. Ulköön Jakokunnan Päälysmies kaupungista pois matkustako ennen kuin hän on täyttänyt mitä Palo- ja Kuiskumestariille tämän suhteen on sääätetty.

§. 19.

Niin pian kuin ensimmäinen merkki on annettu wakkianwaaran ilmauntumisesta pitää kaiken Kuiskuille ja muille paloaseille jaetun ja määrätyn mieswäen tuleman niille pai-

toille, joilla nimitetyt aseet ovat tallella, antaaksensa niitä palopaikalle saattaisja ja siellä työhön pannesja; sitä vasten pitää edellisessä §. mainitun Jakokunnan työväen suoraan ja kohdastansa rientämän paikalle, jossa tulipalo on ilmauntunut, siellä ilmoittaman itsensä Jakokunnan Päälysmiehelle ja edespäin täyttämän sen mitä hän eli Päämiehet mahtawat käskää. Jos joku miesväestä lainiinhyö eli tekemätä jättää mitä niin muotoin on tullut käsketyksi, taikka tulipalossa muutoin sopimattomasti itsensä käyttää, wetähön sakkoa yhdestä aina kolmeen Ruplaan asti hopiaassa, astianhaaroja myöten.

Saman sikon haastolla älköön tukaan miesväestä luvata palopaikasta pois mentö, ennen kuin tuli on tullut tukahdutetuksi, askareet säilytys-paikkoihinsa owat takaisin saateet ja astaanomaiset Päälysmiehet owat mieswäelle antaneet luvan kotia mennä, eikä myös kaupungista pois matkustako ilman Päälysmieheensä tietoa ja lupaa siihen.

§. 20.

Ne kaupungin muut asukkaat, etenkin työwäkeä, jotka ei ole jaetut jollekulle paloaskareelle eli jakokunnalle, owat wetolliset auttamaan tulipalossa weden kantamisella, ja sen täyttämällä mitä muutoin Päälysmiehet hywäksi näkewät tulen samauttamiseksi eli tawaran korjaamiseksi säättää; mutta naiswäkeä ei pida paneman muuhun kuin wettä annimentamaan ja kannattamaan.

Jos joku, tulipalolle saapulle tullut, ei tahdo täyttää mitä Päälysmiehet näin muotoin käskewät, niin pitää häntä sen toimittamiseen siinä paikassa soweliassti wakuutettaman,

ja wetäköön paitsi sitä, jos hän pyytää estellä annettuun käs-
tyjen täyttämistä, sakkoa Yhdestä kolmeen ruplaan hoviassa.

S. 21.

Että paloaskareihin kuuluvaiset Väällysmiehet sekä myös
työväki taitaisi pikemmin tunnettaa, niin tulee heillä, ei ai-
noastaan tulipalossa, vaan myös Ruisku-katsannoissa ja koe-
tussissa (mönstringissä) olla joku tietty merkki, joka tarkem-
min osottaa funkin wiran, ja jotta asiaanomaisille pitää Pa-
lo-Hallituksesta varustettaman.

III. Luku.

Kaupungin paloaskareista, niiden korjasta ja
warjelemisesta j. n. e.

S. 22.

Kaupungilla nyhyjään olwaiset ruiskut, paloseilit ja muut
askareet annetaan Palo-Hallituksen haltuun, Korjuun ja kat-
santoon. Palo-Hallituksen tulee huolta pitää, että Kaupungil-
la aina on, suurruuttansa myöten, kylliksi paloruiskuja ja
muita paloaskareita siitä laaista, kuin asianhaarat waativat
eli huomaitut uudet keinot tilaa antawat. Kulungit kaikkein
kaupungin yhteisten ruiskujen ja muitten paloaskareitten osta-
miseksi ja woimassa-pitämiseksi juoksewat palo - rahasaästöstä
(polo-kassasta).

Kullekin ruiskulle pitää pantaman lyhti pumpun tienoille
asetetuista rauta-kopraimesta rippumaan.

§. 23.

Että tulensammuttamisen askareet olisivat sitä lähempänä saapuilla, pitää ne jaettaman säilytettäväksi sekä Kaupungissa että Pietarin esikaupungissa oleviin ruiskuhuoneisiin, niin kuin myös Wiipurin esikaupunkiin eli Neitsytniemelle, jossa soveliaat huoneet pitää taikka rakennettaman taikka uusrattaman (hyyrättämän).

§. 24.

Ruiskuhuoneista, jotka myös palo-rahasäästöön varoista voimassa pidetään, pitää, paitsi tarpeellista tilaa paloaskareille, oleman asumahuoneet Palovartioille (Brandwachtbille), jotka ovat welholliset wartioitsemaan ruiskuhuoneita ja siis myös huosta pitämään siitä, että ilmaa ruiskuhuoneissa pidetään kesä-aikana puhtaana ja kuivana tuulettamalla, ja talwis-aikana lämmittämällä kohtuullisesti ja askareille soveliaasti lämpimänä. Näihin Ruiskuhuoneisiin hankitaan ustiampi awain yhtä laita, joita ei ainoastaan Poliisi-Pormestari, vaan myös Palo- ja -Nuotimestarit, niin kuin myös Ruisku- ja Wara-Ruiskumestari osakunnassansa saawat kuitin omanansa; paitsi jota yksi awain pitää aina oleman määrätyllä paikalla wartio-huoneessa saatavana.

§. 25.

Palo-Hallitus ottaa ruisku-suolten hankitsemiseen ja parantamiseen tottuneen ja taitawan miehen, joka, Suolimestariksi nimitettynä, palkintoa wasten pitää huolen suolten woittelemisesta ja niissä ilmautuwien wikain parantamisesta. Hänen tulee myös ei ainoastaan pitää waaria itse ruiskuis-

ta, waan myös aika ajasta kattoa ja tuffia jos pumput kaupungin yhteisissä katoissa ja wedensalais-paikoissa owat tähdessä woimassa ja, jos hawaitsee niiden wialla olewan, ilmoittaa asia Palo-Hallitukselle, joka niiden parantamisesta huolta pitää, niin kuin 49:ssä §. edespäin säätetään.

Jos hawaitaan Suolimestarin olewan huolimattoman wirassansa, wetäöön joka kerralla salkoa kunkauden palkan eli enemmän, asianhaaroja myöten.

§. 26.

Sulkisten wirka-huonetten ja oikeus-paikkain suuremmille paloruisuille, jotka tulen tukahduttamiseksi kaupungissa saawat käytettää, milloin ei heitä omilla paikoillansa tarwita, kattoo ja määrää Palo-Hallitus tarpeellisia Päälysmiehiä ja mieswäkeä, samalla tavalla kuin kaupungin ruisluista sanottu on: jos joku erinäinen, joka on hankkinut itsellensä huoliruiskun, tahtoo itsellensä erinomaisia Päälysmiehiä ja työwäkeä siihen, niin tulee Palo-Hallituksen, asiasta tiedon saatua, sen warteen saattaa, ja tulee tässä ojentuksena olemaan, mitä Kaupungin ruisluista on säädetty.

§. 27.

Paitti §. 12 nimitettyjä tilaisuuksia, pitää paloruiskut ja muut yhteiset paloaskeet kahdesti wuodessa, nimittäin Touko- ja Loka-kuuksa, eli ussamasti jos Guvernööri ja Palo-Hallitus sitä näkee tarpeelliseksi, katseltaman Guvernööriltä ynnä Poliisi-Wormestarin ja Palo-Hallituksen jäsenten kanssa, jota warten paloaskeet siihen määrättyltä ja jaeulta työwäeltä, Päälysmiesten katsomuksen alla, wiedään

sowliaille paikoille, jossa niitä koetellaan ja mieswäkeä ynnä
 opetetaan ja taiwutetaan niitä sowliaasti käyttämään: ja
 pitää, jos wikoja paloaskareissa silloin ilmautuu, nämät Pa-
 lo-Hallituksen huolenpidosta pikemmin parannettaman. Näis-
 sä katselennuksissa, joista tieto pitää annettaman myös kau-
 pungin Baloapu-Ummatin (Komitetin) Päämiehelle, että
 hän, jos hänellä on siihen hytä, woisi myös saapuille tulla,
 pitää kaupungin yhteisille tulensammuttamisen askareille jaet-
 tuin Päälysmiesten ja yhwäen, niin myös Woormannien
 wedenwetämis-warustuksiensa, wälttämättömästi ja sen edes-
 wastausten haastolla kuin tulipalosta poisolleesta säädetty
 on oleman läsnä, edellä mainitut wirkaansa toimittamaan ja
 Woormannit wettä wetämään; ja tulee S. 18:nessä mainit-
 tuin Jakobuntien Päälysmiesten ja mieswäen myös saapuilla
 olla, katseltawana ja myös welwollisuustensa tietoa saadat-
 sensa.

S. 28.

Jolla on kaupungissa huoneensia (tomtti) ja siellä ole-
 waiset kartano-rakennukset nousewat 15,000 Ruplan arwoon
 paperi-rahasa taikka sitä päälle, olkoon welwollinen omalla
 warallansa hankkimaan ja kartanossa woimassa pitämään
 seuraawaiset paloaskareet, nimittäin: portaat jokaisen karta-
 nossa olewan, paloluukuilla warustetun, huoneen luhdille, ja
 paitti sitä kahdet suuremmat tikapuit, joiden aina pitää ole-
 man huoneita wasten pystyssä, kaksi nahka-pankia niin pit-
 tissä nuorissa että niillä woi nostaa wettä talon korkeimman
 huoneen harjalle, kaksi palohakaa, kaksi swabbia, kaksi kirwes-
 tä ja kaksi rautahaaruketta (Lofötter), yksi suurempi tiinu ja
 yksi puusuolinen käsiruisku sitä muotoa, kuin Pallo-Halli-
 tuksesta annettu kuwa osottaa, ja paitti näitä tarpeelliset

kalut ja varustukset weden wetämiseen. Kartanoissa vähem-
 mästä arwosta eli 5000:nestä 15,000:teen pitää oleman,
 paitti portaita luhdilla paloluukuille, kahdet tikapuut kartanon
 korkeutta myöten, kaksi waskista eli läkkistä käsiruiskua, yksi
 korentaniekka wesi-saawi, yksi nahka- ja yksi puupanki nuori-
 nensa, yksi palohaka, kaksi swabbia, kaksi kirvestä ja kaksi
 rautahaaruketta; mutta kartanossa, jonka hinta arwataan te-
 kewän 1000 ja 5000 wälille waadittakoon ainoastaan kah-
 det tikapuut, yksi korentaniekka saawi, kaksi puupankkia nuori-
 nensa, kaksi swabbia, yksi kirwes, yksi rautahaaruke ja kah-
 si käsiruiskua, ja kartanossa vähemmästä arwosta kuin 1000
 ruplaa, yhdet tikapuut, yksi korentaniekka saawi, yksi puu-
 panki nuorinensa, yksi swabbi, yksi kirwes ja yksi käsiruisku.
 Wiinapoltto eli oluenteitto-taikka mallat-huoneissa, niin myös
 Sepillä, Painajilla (Wärjärillä), Bakarilla ja muilla sen-
 kaltaisilla, niissä paljo puuta poltetaan ja unnia kowasti
 waristetaan, sekä myös suuremmissa Wierasten-holhous huo-
 neissa eli Rahtööri-paikoissa (Wärdshus) pitää aina oleman
 käsiruisku, joka talossa pidetyn ammatin taikka elatus-keinin
 suuruutta ja Palo-Sallituksen hywäksi-katsomista myöten wa-
 rustetaan taikka pumpulla, nahkasuoloella eli ainoastaan puu-
 suoloella. Palowaaraa wasten warustetun Kartanon isäntä
 ojentakoon itsiänsä myös senkaltaisten kartanojen paloaska-
 reista erinomaisesti annettujen asetusten jälkeen; ja pitää
 jokaitella talonisännällä nämät paloaskareet oleman merkityt
 kartanon numerolla.

S. 29.

Että ruiskut, wesityhnyrit ja tiinut, ja muut paloaskareet
 woiswat tulipalon ilmantuissa sitä tiiremmästi paikalle

saatettaa, pitää] Balo-Hallituksen hankkia neljä hewois-
 ta, joita kaksi asetetaan Huiskuhuoneille kaupungissa ja
 yksi Huiskuhuoneille kumpaseentkin esikaupunkiin, jotka, sitä
 warten rakennetui sa tallissa, pitää joka hetkenä wuorokautta
 seisoman waljaat päällä, niin että woiwat olla pikemmi-
 ten waljaissa. Balo-Hallitus pitää huolta näiden hewois-
 ten hoidosta ja korjaamisesta.

IV. Luku.

**Tulipalon wälttämiseksi waariin otettawis-
 ta j. n. e.**

§. 30.

Talon ja kartanon isännän tulee warminimalla tawal-
 la tulta pidellä ja käyttää, ja myös katsoa että se myös
 hänen talowäeltänsä ja wuokra- (hyhyri-) miehiltänsä waariin
 otetaan. Jos tässä päällekatannossa hawaitaan huolimatto-
 muutta, niin kuin esimerkiksi sanottu: käydä palawalla kynt-
 tilällä, olkoon se lyhdissä taikka lyhditä, senkaltaisissa suo-
 jissa, joissa terwaa, talia, öljyä, wiinaa, pellawasta, liinaa
 (hamppua) taikka muuta tulen-ottawaa ainetta säilytetään:
 lauaista pyssyä eli muuta ampu-kalua, wiskata rakettia eli
 swärmaria taikka fyrwerkkiä pihalla, kadulla, turuilla
 taikka aukinaisilla paikoilla: liikkua senkaltaisilla paikoilla,
 niin kuin myös puodissa eli aitoissa, ladoissa, ulkosuojissa,
 halkokuurissa, luhdissa taikka kellarissa yhtewillä hiilillä, ke-
 käleillä, päresoituilla taikka kynttilöillä paitsi lyhtiä, polttaa
 tupakkaa: edellä nimitetyillä paikoilla asettaa seinälle eli sei-
 nään palawaa kynttilää, puikkoja taikka päresoittuja: pitkä-
 lisen kiuwouden eli kowan tuulen aikana tehdä suurta tulta

uuniin eli liekeen: yötä vasten, eli kello yhdeksän välillä ehto-
toa ja kello kolmen aamua, millä ajalla vuotta tahtonsa,
tehdä suurta tulta uuniin eli liekeen, taikka silloin teittää
olutta eli muuta juomaa, polttaa wiinaa, paistaa leipää eli
tehdä muuta senkaltaista työtä joka tarvitsee wälewämpää
eli pitkälijempää lämmitystä ja puunpolttoa, taikka myös
jättää tulta tarpeelliset peräänkatsumukset, eli niin tulta
pidellä ja käyttää, että siitä helposti voi tulla waara ja
wahinko, niin wetäköön wiakas sakkoo, syhtä myöten, wiides-
tä aina hymmenen Duplaan asti Hopyassa, waikka wahin-
koakaan ei tapahtuisi.

Kaupungin Pakarille olkoon kuitenkin lupa annettu entis-
tä tawallisuutta myöten ölläkin lämmittää niitä uunia, jot-
ka leiwän paistamiseksi tulewan päivän tarpeiksi tarwitaan;
niillä ehdoilla että lämmittäisä tarkka waari ja katsumus
pidetään tulesta, edellä mainitun sakon haastolla.

S. 31.

Balkollisen kanssa, joka edellä mainitulla eli muulla ta-
walla huolimattomasti pitkee ja käyttää walkiaa, pitää,
jos siitä lienee wahinko tullut taikka ei, menettettämän 9 S.
III Lufua myöten Balkollisen karessa, annetussa 15 p.
Loukofuuta vuonna 1805.

S. 32.

30:nessä S. määrätyn sakon haastolla olkoon myös kiel-
letty: millä ajalla vuotta tahtonsa lewittää heiniä eli olkia
uunien eli liesien eteen taikka pitää huoneissa tawallista Jou-
lu-olkea: tappuroja eli muuta senkaltaista tulen ottawaa

ainetta, jota joku wäittäntätömäksi talon tarpeiksi eli käsitönsä tähden täytyy pitää kotona luonnansa, katon - alaisilla ja luhdilla hajallaan ja huolimattomasti pidellä ja säilyttää: kartanoissa eli muilla paikoilla kaupungin osakunnissa pitää terwaa, ruutia, heweli - lastuja j. n. e. tallella (upplagd) taikka myös muuta puukalua, paitsi sitä, joka woi olla tarpeen käsitöihin (hantwerkkiin) eli huoneitten rakentamisiin: uuniin eli liesiin wiskata heweli - lastua eli muuta senkaltaista tulen - ottawaa ainetta: pitää heiniä eli olkia katoksilla eli luhdilla, jotka eiwät ole owella tufoitut ja lukitut: kynttilän eli muun wälkian tienoilla, se on, muuna kuin päiwäs - aikana loukuttaa eli muulla tavalla puhdistaa pellawaita eli liinoja (hamppuja) taikka tehdä muuta senkaltaista talontyötä, josta tulipalo pian woi saada alkunsa: muulla tavalla kuin muuri - padoissa ja kattiloissa keittää terwaa, öljyä, talia eli saippuaa; niin kuin myös panna uunista otettua tuhkaa, ennen kuin se on kerinnyt kylmiksi jäähtyä, johonkubun syreään tulen - ottawiin astioihin taikka katoksille ja luhdille, ulko - suojiin eli muihin senkaltaisiin paikkoihin, jossa ihmisiä harwoin käypi ja oleskelee.

S. 33.

Seppien eli Kruuku - ja Katseluuni - mestarien, joilla owat työhuoneensa ja uuninsa liki muita huoneita kaupungissa, ei faa, myrskyn aikana, liikuttaa paljetta takomista warten, taikka polttoa toimittaa. Jos joku tätä wasten rikkoo, wettäköön sakkoa Wiidestä aina Kymmeneen Ruplaan asti Hopiaassa.

§. 34.

Niissä kartanoissa, joissa kaimoa ei ole, tulee isännän kesäkuukausilla pitää tiinu eli tynnyri kärrillä wettä täynnä, joka, turneetumisen estämiseksi, pitää usiasti muutettaman taikka suoloilla sekoitettaman.

§. 35.

Käsiaskaroitsain (Santwärfkärrien), jotka puutoita toimitawat, pitää huolellisimmalla tavalla walkiaa menettämän ja tarkkaan katsoman että puut, jotka heillä owat käsissä, ja etenkin hewelilastut ja muut senkaltaiset, syttymisen estämiseksi, eiwät tule pidetyksi liki uunia, liedusta taikka paljaalta palawaa kynttilää: ja olkoon myös nimitetyiltä käsiaskaroitsioilta (Santwärfkäriltä) kielletty työhuoneissa eli muualla kartanoen sisällä pitää suurempia kokuja ja säästöjä hewelilastua, joka heiltä pitää wähitellen ulkopuolelle kaupunkia saatettaman. Joka tätä vastaan rikko, wetäköön sakkoa Wiisi Duplaa Hopiassa joka kerran kuin tulee toteen näytetyksi hänen sitä tehneen.

§. 36.

Jos tulipalo ilmautuu walkian huolimattomasta käyttämisestä, tulee se, joka sen on matkaan saattanut, paitsi tässä Lu'ussa määrättyä sakkoa, langetettawaksi edeswastaukseen Lain ja asetusten jälkeen.

V. Luku.

Ruohomisesta ja Ruohojan virkaan-ottamisesta ja hänen wellwollisuuksista.

§. 37.

Ralo = Hallitus ottaa alinomaisen Ruohojan, jonka wellwollisuus on, tähän asetuskirjaan liitetysä palkanlaskussa (Stat) määrätystä palkasta pitää niin monta Sälliä ja Opinoikaa kuin tarpeellinen olla taitaa, ja ruohomisessa ja tulenpito = paikkain puhdistamisessa palwella kaupungin asukkaista, niin myös huolenansa pitää korkeinien ruohomista kaikissa julkisissa Ruunun eli kaupungin huoneissa ja kartanoissa.

§. 38.

Uunit, kiedet ja korkeinit senkaltaisissa ammattisissa ja paikoissa, jotka tarvitsewat yhä ja wälewästi lämmitettä, niin kuin wina-poltot, oluen eli muun juoman keitot, mal-lathuoneet, pakarit j. n. e. niin myös köökit, leipätuwa, ja pesuhuoneet julkisissa eli ruunun kartanoissa taikka rahtööri-paikoissa, kuin myös julkisissa saunoissa, pitää kahdesti kuu-kaudessa ruohottaman; mutta korkeinin ruohominen kunkin omassa köökisä eli leipätuwasä, tapahtuu kerran joka kuu-kaudessa; uunit asumahuoneissa puhdistetaan niin usiasti kuin tarpeellinen on, mutta jos niissä keittoa toimitetaan, niin niistä on waariin otettava mitä viimeeksi mainituista köö-kistä ja leipätuwesta sanottu on. Jos sitä yli ajan wiihytetään, wetäköön Ruohoja sakkoo §. 42 myöten, ellei hän woi toteen näyttää, että talon isäntä eli wuokra = mies on

estännyt häntä oikialla ajalla nuohomistansa toimittamasta, ja että hän on asiaanomaisille Palomestarille samassa ilmoittanut asian ojennettavaksi.

§. 39.

Jos Nuohoja näkee korkeinpiipun ylen ahtaaksi, taikka muutoin niin wirheisesti rakennetuksi, että sen nuohominen ei taida säädyllisesti toimitettaa, taikka jos hän havaitsee siinä muita wikoja eli muutoin lieden eli sawu-johdatuksen olewan vaarallista laatua, ilmoittakoon sen samassa Palomestarille, jonka tulee siitä Magistraatille tieto antaa, niin että pikemmiten huoli voi tulla pidetyksi wikojen parantamisesta.

§. 40.

Balo-Hallitus saattaa Nuohojan käteen läpi-wedetyh Luku-kirjan (Rängdin) kaifista kaupungissa olewista kartanoista, johon Luku-kirjaan talonifännän eli wuokramiehen tulee kirjoittaa päivän, jona nuohominen tapahtui, ja mitä muutoin woisi olla Nuohojaa vastaan muistuttamista. Jos talonifäntä eli wuokramies ei laske nuohomista toimitamaan koska sen tapahtumnan pitää, wetäköön salkkoa Kolme Ruplaa Sopiassa, mutta kassinfertaisesti jos sitten neki siitä sattuu tullelle syytymään; ja tulee tämä, asianomaisten ojennukseksi, Balo-Hallitukselta mainittuun Luku-kirjaan pantavaksi.

§. 41.

Jos Nuohoja syystä eli toisesta tulisi nuohomasta estetyksi, niin tulee hänen panna asia Luku-kirjaan sekä myös

Samassa ilmoittaa paikkakunnan Palomestarille; kuitenkin on hän velvollinen, edeltäksin antamaan tietoa talossa ajasta, jona hän aikoo tulla nuohomaan.

S. 42.

Joka kuukauden alusta pitää Palo-Hallituksen, Nuohojien läsnä ollessa, tutkimaan edellä mainittu Luku-kirja ja silloin myös kuuleman niitä, joiden kutsumista ja manaamista Luku-kirjaan (Längdiin) tehdyt muistutukset mahtaisivat waatia. Jos tässä havaitaan, Nuohojan asiat väärin kirjaan panneen, olleen huolimattoman ja wirastansa waarinttamattoman eli itsensä siinä muutoin sopimattomasti käyttäneen, wetäköön sakkoa ensikerran Wiisi ja toisen kerran Kymmenen Ruplaa Sopiassa, mutta kolmannen kerran nuhteen ala tultua olkoon wirastansa wieroitettu.

S. 43.

Saman edeswastauksen haastolla pitää Nuohojan myös, niin pian kuin merkki annetaan tulipalon ilmautumisesta, pynnä kaiken työmäensä kanssa siune rientämän täyttääksensä mitä Päämiehiltä taitaa käskettä; eikä saa hän sieltä pois mennä ennen kuin tuli on saatu tukahduttamaan eikä paissi Päämiehiltä saatua lupaa.

VI. Luku.

Palo-katselemuksesta (Sppnistä) ja sen pitämisestä.

S. 44.

Kahdesti wuodessa, nimittäin Louko- ja Syyskuun alusta, pitää joka Palomestari, yhden Palo-Hallituksen jäsenen

läsnä ollessa, katselumuksen kaikille hänen Palomestarikun-
 nassansa okewille huoneille ja kartanoille, jossa tutkitaan
 missä järjestyksessä uunit ja liedet, korsteini-piiput, ulkokatot
 ja kartanossa olewaiset kaiwot owat, niin myös kuinka Kau-
 pungin Kartanorakennus-asetuksen (Byggnads Ordning), tä-
 män Palo-asetuksen ja, jos kartano on palo-yhteyteen ylös-
 otettu, Yhteisen Palo-yhteyden Reglementin säänteet, tuli-
 palon wälittämiseksi, owat tulleet waariin otetuksi, niin
 kuin myös jos kartanossa löytyy tarpeellisia paloaskareita ja
 missä järjestyksessä ne owat. — Palomestariin, jolla näissä
 toimituksissa pitää oleman Nuotimestari, Nuohoja ja tar-
 peellisia, Magistraatilta siihen määrättyjä käsiaskaroitsoita
 (hantwårkkräjä) ja Kaupungin palweliota osakunnasta apuna,
 tulee tästä tehdä tilikirja, Palo-Hallitukselta saatua esikirjaa
 (formuläria) myöten, ja siihen lyhykäisyydessä panna kaikki,
 mitä katselumuksessa on löydetty wiiallisesti taikka mitä siinä
 muutoin on ollut sanomista, joka kirja viimeistään kahdet-
 san päivän sisällä sen jälkeen annetaan Magistraattiin, jo-
 ka taas tulewaksi istunto-päiwäksi kutsuttaa talon isännän,
 taikka, jos hän ei ole paikalla, sen joka kartanoa hallitsee,
 ja Palomestarin ja kaupungin Wiskaalin läsnä ollessa pa-
 nee hänelle sowliaan ajan ja sakon eteen parantaaksensa
 wiialliset paikat ja hankkiaksensa wajaallista paloaskareita;
 ja pitää Palomestarin ja Kaupungin Wiskaalin, pian tä-
 män ajan ohitse mentyä, paikalla tutkiman, jos käsky on
 tullut täytetyksi ja, jos se on laimiin-lyöty, ilmoittaman asia
 Magistraatille, jonka tulee langettaa huolimaton ansaittuun
 saksoon, ja ynnä myös huolta pitää siitä, että wiallinen tulee
 parannetuksi ja wajaawa hankituksi; josta hinta sitten saa
 laimiin-lyöneeltä otettaa ryöstämällä.

Jos Katselenukset miehet tuumaavat jonkun tulenpito-paikan olevan niin meneyneen, eli muutoin niin viialisesti rakennetun, että siinä vaarata ei voi tulla pirttiä eli lämmittää niin pitää heidän se samassa siinä rikkoman; mutta jos viiala on ainoastaan pienempi, kiellettäköön talon isäntä sitä lämmittämisestä ennen kuin tulen paikka on tullut täyteen voimaan saatetuksi. Palokatselenuksesta pitäisä pitää edellinen Katselenukset-kirja, (Synne-Instrument), tarpeelliseksi johdatukseksi, myös mukana oleman.

Jos ulkokatto on wanhuuttansa jo tyhji meneynyt, taikka jos kartanolla on wanhaa ja mabehtunutta huonetta, joka ei voi paikoillansa seisoa ja pidettää paitsi vaaraa viialalta, niin velwoittakoon Magistraatti samalla tavalla isännän eli hallitsijan uudestansa sitä kattamaan taikka tyhjänänsä pois saattamaan.

§. 45.

Että Guvernoörillä olkoon tilaisuus pitää waaria siitä, että kaikki tulee täytetyksi, mitä näihin asioihin koskewaa on tullut käsketyksi, niin olkoon kaupungin Wiskaali, jonka tulee hakea itsellensä tieto Palokatselenukset-kirjoista ja Magistraatin niiden johdatuksesta myöten tehdyistä säättämisistä, welwolinen neljätöistäkymmenen päivän sisällä sen jälkeen tekemään siitä kirjallinen tili Guvernoörille, ja niin kohta kuin katselenuksessa hawaitut viialisuudet owat tulleet parannetuksi, sen myös ilmiin antamaan.

§. 46.

Magistraatin, joka Palomestarin kanssa yksistä tuumin pance aikamäärän (terminan) palokatselenuksen pitämiseen,

pitää tästä aikamäärästä tieto antaman ei ainoastaan Palo-Hallitukselle, kuin myös kaupungin Palo-Komiteetille, sen suhteen kuin Yhteisen Paloliiton Reglementti sisällä pitää, waan myös asiaanomaisille talon isännille ja wuokramiehille, kuuluituksen kautta, joka julistetaan yhtenä Sunnuntaina kaupungin kirkoissa ja pannaan kaupungin Uuissiin, jossa kuuluituksessa myös pitää muistutettaman siitä, mitä tässä S. edespäin säätetään. Talon isännän ja wuokramiehen pitää katselemuksessa taikka itsensä saapuilla oleman taikka panna asianajaja edestänsä ja laskea katselemusmiehet wapaasti kaikkiin suojiin, joissa unia on, niin myös huonetten luhdille. Jos ei niihin lasketa, niin awattakoon ne toimitusmieheltä paitsi mitään edeswastauksen waaraa. Jos talon isäntä eli wuokramies, waikka aikamäärä on näin nuotoin tullut julistetuksi, ei ole katselemuksessa löydettyänä, eikä myös päästä huoneeseen, pantoon Palomestari uuden aikamäärän, jona katselemus pitää wälttämättömästi toimeen saatettaman, ja ajanwiipyykkiin syypää palkitseman toimitusmiesten ajankulungin jälkimäisessä katselemuksessa, kolmella Kuplalla Palomestarille eli Palo-Hallituksen jäsenelle, ja yhdellä Kuplalla paperi-rahassa jokaiselle heidän apulaisellen- sa. Koska Palokatselemus on näin wiipähtynyt, pitää Palomestarin siitä Magistraatille ilmi antaman.

VII. Luku.

Wedenotosta ja wedenhaennosta tulipalossa.

S. 47.

Asuaksten omilla kartanoilla olewat kaitwot, joista Palo-Hallituksen tulee tehdä luku-kirja (förteckning), pitää talon

isännältä niin kuin sopii voimassa pidettävän, eikä saa, paitsi Palo-Hallituksen siihen annettua lupaa, umpeen lyötää eli muutoin kelpaamattomaksi tehtää, Wiiden Ruuplan haastolla, Hopiassa paitsi sitä seurausta, että kaiwo, Palo-Hallituksen huolenpidon kautta, talon isännän varoilla, jälleen voimaan saatetaan. Koska uusi kaiwo tulee kaiwetuksi, pitää se Palokatselumuksessa muistia varaksi pantaman paperille ja siitä Inkufirjaan (förteckning) laskettaman.

§. 48.

Jos joku tulipalon ilmestyttyä ei sallii kaiwojensa ottaa wettä tulen sammuttamiseksi, eli jos joku mielin-tahtoin estelee weden tuontia eli wetoa siitä, oman kartanonsa waarata ollessa, silloin valmistettakoon paitsi edeswastauksen pelkoa tilaa weden tuomiseen ja langettatakoon se, joka sitä kielsi eli esteli, Wiiden Hopen Ruuplan sakkoon.

§. 49.

Palo-Hallitus on welwollinen, Palo-rahastön varoilla, ei ainoastaan voimassa pitämään kaikki kaupungissa jo olle-waiset yhteiset kaiwot ja weden ammuksuskareet, waan niyös, jos sitä tarpeelliseksi nähdään ja tilaisuutta on, teettämään uusia kaiwoja ja pumppuja soweliaain paikkoin, ja myös huolta pitämään siitä, että wära-pumppuja, sowelioilla paikoilla säilytettyjä, olkoon saatavana pidettäväksi, jos käsillä olewat kalut joutuwat epäjärjestykseen.

§. 50.

Jos tulipalo ilmautuu senkaltaisella fulmalla kaupungia, joka on kaukempina yhteisestä kaiwosta, niin pitää yhden

Poliisi Raatimiehen eli Poliisimestarin sitä huolta pitämän että senkaltaiset ihmiset, joilla Paloasfareilla ei ole toimittamista, menewät lähimmäiselle järwen- eli meren- rannalle ja siellä apua tekewät wedentuomisessa ja sinne tulewien westiastain täyttämisessä, niin kuin antaman käskyn weden wetäjille mennä niiltä paikoilta wettä hakemaan. Koska tulipalo ilmautuu liki rantaa eli suurempaa kaimoa, asetetaan mieswäkea kahteen juoneen, jotka yhdestä puolin miehestä mieheen pangissa saattawat wettä ruiskulle, ja toisella puolella samalla muotoa rantaan eli kaimolle takaisin saattawat tyhjennettyjä pankia ja astioita.

§. 51.

Raupungin Wuormannilla ja ajajilla pitää, paitsi niitä Hewoista, jotka Magistraatti kullekin heistä määrää pidettäväksi, oleman kelwollinen vähimmäkssikin wiidenkymmenen kannun wetoinen west-tynnyri sifsi sowelialle wahwoille rat-taille asetettuna, niin myös yhdenwetoinen westitiinu hynä soweliaan reen kanssa, samassa walkian waaran ilmi tultua, wuoden aikaa myöten, yhdellä eli toisella ajokaleella waara-paikalle wettä saattaaksensa, Kolmen Duplan sakon Hopiasa haastolla sille, joka ei tarpeellisella kiiruudella tule saapuille taikka suwata lakkaa wettä wetämästä.

Tarpeellisen tieto-tarffuuden (controll) woittamiseksi teet-tää Magistraatti kaupungin Wuormannista ja ajajista wuo-tuisaan lukukirjan, johon myös, jollekulle numerolle laskettu-na, se ajokalet pitää oleman pantu ylös, joka jokaisella heis-tä, weden wetämisen subteen tulipalossa, pitää oleman wa-rana ja joita asfareita westitynnyrit ja tiinut, petoksen estä-

niseksi, pitää merkittämän heillä kirjassa olewalla numerolla. Tämä lukukirja annetaan sitten, ei ainoastaan Palo-Sallitukselle, waan myös yhdelle Poliisi-Naati miehelle, joka määrätään wuormannista ja ajajista yhteisesti tarkempaa waaria ottamaan, ja tuli-paloissa erinomattain siitä huolta pitämään, että he wedenwetoon tulewat ja tämän welwollisuutensa järjestyksellä ja halulla toimittawat.

Wuormannien ja ajajien kärryt ja wesityhnyrit pitää ruisku-katselenuksissa, mainitun Naati miehen läsnä ollessa, katseltaman, waan talwi-ajokaleet jonakuna päivänä talwen alkaisissa nimitetyltä Naati mieheltä määrättävässä paikassa erittäin katseeseen otettaman.

§. 52.

Ne kaupungin asukkaista yhteisesti ja talon isännät erinomattain, joilla on hewoista, alkoot olkoo tulipalossa wedenwedolla apua teettämätä; mutta ne, joilla ei ole hewoista, lähettäkoot osan talowäkeänsä, pangilla warustettuna, tulipalossa weden haentoa menestyttämään ja myös muutoin tulen sammuttamisessa apua tekemään.

§. 53.

Jos tulipalo ilmestyy kowan pakkaisen aikana, waristuttakoot läheellä asuwait talon isännät wettä, joka taiten kiiremmiästi pitää ruiskuille saatettaman, ettei wesi ruiskuis-
sa jäätymä ja pumppuaminen sen kautta hiljenisi. Talon isäntä, joka käskyn saatua, tämän welwollisuutensa lainiin lyö, wetäköön sakkoa Wiisi Nuplaa Sopiassa.

§. 54.

Kehoitukseksi niille, jotka tulen ilmestymis-paikalle ensia wettä tuovat antakoon Palo-Hallitus Palo-rahastäästöstä palkintoja, Wiisitoista Kuplaa ensimmäisestä, Kymmenen Kuplaa toisesta, Wiisi Kuplaa kolmannelta tynnyristä eli tiinusta, niin wyös Kolme Kuplan ensimmäisestä, Kaksi Kuplaa toisesta ja Yhden Kuplan Paperi-rahassa kolmannelta wessisaawista; joista palkinnoista sitten kuulituksen kautta kaupungin kirkoissa ilmi annetaan.

VIII. Luku.

**Toriwartiasta ja hänen niin kuin myös Kel-
lonsoittajien welwollisuuksista.**

§. 55.

Etta tieto ilmestynneestä tulipalosta pikemmiten saataisiin, ottakoon Palo-Hallitus Neljä Toriwartiaa määrättävästä palkasta, jotka tietysää paikassa, kaupungin Torissa, alin-
maa yöt sekä päiwät wuoroin owat wartiolla.

Niin pian kuin tulen leimaus, eli senkaltainen paksu ja outonäköinen sawu ilmautuu, joka nähtävästi osottaa tulen olewan wallallansa, pitää se samassa siinä Toriwartilalta ilmiin annettaman torikellon läppäämisellä (soittamisella), jolla ei ainoastaan kaupungin osa, jossa tuli on ilmestynyt, pitää merkittämän yhtä monella kolkkauksella kuin kaupungin osalla olewaan numeroon sopii, waan myös tulen woi-
mistuminen eli laimentuminen tihäämmän eli harwenman läppäämisen (soittamisen) kautta. Toriwartian pitää ynnä myös hetki hetkeltä wäkewästi torween puhaltaman ja

yhä kelloilla soittaman niin kauan kuin tulipaloa kestää. Jos tulipalo sillä välillä muuallakin ilmautuu, pitää myös sekin, vuoroin, ilmiin annettaman.

§. 56.

Wartian torissa pitää myös sillä wälin wireytsensä ilmiin antaman torween puhumalla, niin muotoin että hän jokaisesta täydestä tunnista (tiimästä) puhaltaa kolmesti, mutta jokaisesta puolesta tunnista ainoastaan kahdesti torwellansa. Jos Toriwartia havaitaan huolettomaksi ja epäwalpaaksi palveluksessansa, rangaistaan rahafakolla Yhdestä aina Kymmeneen Ruplaan Sopiassa, palkan kadottamisella pitennäksi eli lyhemmäksi ajaksi, eli palveluksesta wieroittamisella, wirheen laatua ja Palo-Hallituksen hyväksi näkemistä myöten.

§. 57.

Samalla muotoa pitää tulipalo läppäänisellä kellojaloista ilmiin annettaman, jonka wuoksi Seurakuntien Kellonsoittajien, ensimmäisen tiedon wakkianwaarasta saatua, pitää ehtimiseen lähtemän toriin kellonsoittoa warteen saattamaan. Kellonsoittaja, joka yhdellä eli toisella tawalla latmiin lyö tämän welwollisuutensa, wetäköön sakkoa Kolmesta Kymmeneen Ruplaan asti Sopiassa.

IX. Luku.

Palowartioista.

§. 58.

Palo-Hallitus ottaa ja asettaa alinomaisen Palowartiamunnan, jossa on kolme Korpraalia ja kaksoista palowar-

tiä, joiden luku-määrä kuitenkin wastedes saa sitä myöten kuin asiat waatiwat, lisättää.

Näitä kassitoista Balowartioita tulee yhdeksän olla wartiolla yöllä Korpraalien kassannon alla, ja jaettuna niin: että kolme on patrullina Kaupungissa (wästningissä), yksi Lerwaniemellä, kolme Pietarin esikaupungissa, ja kaksi Neitsyt-niemellä, waan kolme jälellistä Balowartiaa jäävät wartiolle, yksi Nuiskuhuoneelle, jossa Balokorpraalit ja Balowartiat, niin kuin § 24 mainittu on, pitävät alinomaisista asuntoa. Ja tulee tälle Balo-wartiowäelle tästäpuoleen palkka juoksemaan Balo-kassasta.

§. 59.

Balokorpraalien welwollisuus on, joka ilta ennen kello kymmenettä jakaa Balowartiat patrulli-käyntiin Balo-Hallituksesta määrättyin aluskuntiin niin myös itse, ynnä assaan omaisilta siihen määrättävien Warttaali- (Wartali) eli Poliisi - Väällysmiesten kanssa, joka yö, kufin Osakunnassansa, tutkea, jos wartiokiffi lähetetyt owat liikkeellä määrättyissä aluskunnissa ja kuinka he welwollisuutensa täyttävät.

Balo - Korpraalia joka welwollisuutensa näissä asioissa jollakulla tavalla laimiin yö, pitää Balo-Hallituksen sakot-taman rahassa kolmesta kymmeneen Ruplaan Hopiassa, palkan kadottamisella lyhemmäksi eli pitemmäksi ajaksi, taikka myös wirasta wieroittaman, sitä myöten kuin asiat antawat ja wirheen laatu on.

§. 60.

Balowartiain, joiden joka aika vuotta tulee käwellä ympäri kello kymmenestä iltaa kello wiiteen asti tulewaa aamua, pitää ei

ainoastaan lakkaamata kulkeman ympäri, jokainen aluskunnassansa ja, joka kadulla käyden, ilmoittaman sitä, ennenkin tavallisena olleella muodolla, jokaisessa kadun kolkassa huutamalla mitä kello viimeeksi on lyönyt, waan myös tarkimmasti silmällänsä pitämän kaikki, josta eli jonka kautta tuli woi päästä wallallensa; ja jos jossakussa sawun nousemista eli muuta wäkewän lämmityksen merkkeä taikka huolimatointa tulen käyttämistä yönaitkana hawaitaan, wakuuttaman talon isäntää, wuokramiestä taikka heidän palvelioitansa siitä lakkaamasta, ja, jos ei sitä toteltaisi, ilmoittaman asia samassa siinä Palo - Korpmaalille, wiran toimituksessa olewalle Warttaali- eli Poliisi- Päälysymiehelle, taikka, jos ei heitä tawattaisi, lähimmäiselle Palo - eli Kuotimestarille, jonka joutuisasti tulee asiaa soweliaasti menettää.

S. 61.

Jos Palowartia jossakussa hawaitsee tulen wallallensa pääsneen, tulee hänen ei ainoastaan huudolla, ramisemalla ja kolkuttamalla sekä portille että ikkunoille herättää talowäkeä ja lähellisiä (naapuria), waan myös lähettämän tieto lähimpänä asuwalle Palo- ja Kuotimestarille, ja wäpääkään wiipymätä ilmoittaman asia Palo- Korpmaalille, wiran toimituksessa olewalle Warttaali- eli Poliisi- Päälysymiehelle taikka myös Warttihuoneessa asia ilmiin antaman, josta sitten pikemmiten sana saatetaan lähimmäiselle Gotawartiolle, Guwernöörille, Poliisi- Pormestarille ja Poliisi- Mestarille; niin kuin myös toriwartialle, ell'ei hän kellosoitolla vielä olisi tulenwaaraa tiettäväksi tehnyt, pitää kiireemmiten sitä käsky annettaman. Ratfastawien Gotawartiain pitää, minäkään muun käskyn odottamata, tekemän apua näitä sanomia

tiireesti paikasta paikkaan saattamalla; niin pitää myös Palowartian, jos hän sattuu kulkemaan Gotawartiosta ohitse, taikka tietää sen läheellä olevan, wahinko siellä ilmiin antaman, niin myös tiellä mennessänsä rämyänsä alinomaa kiertämällä ja muullakin tavalla tulenwaaraa tiettäväksi saattaman, joka Palowartioilta muissa aluskunnissa, niin kohta kuin heille wahingosta on tullut tieto, myös kerrotaan, siihen asti kuin walfianwaara on joutunut jokaiselle tietyksi.

§. 62.

Wartiohuoneissa wara-wartioilla olevan Palowartian pitää kohta tulen ilmestyttyä, sytyttämän walfia lyhtiin, awaaman ruiskuhuonetten owet ja pitämän huolta hewoisten waljastamisesta paloastkareille, niin että ne paitti wahintäkään wiivyyttä woivat wietää tarwispaikalle.

§. 63.

Palowartiat, jotka owat wartiolla kaupungin torin tienoissa, olkoot welwolliset käwellesänsä huomiolla pitämään, jos Toriwartia torwellansa ilmoittelee kaikki puolet eli koko tunnit, ja jos niin on, että hän hawaitaan sen laimiin lyöneen, paikalla tutkimaan asian ja ilmoittamaan Palokorpraalille, niin pian kuin hänen tapaa.

§. 64.

Jos Palowartia jossakussa paikoin huomaitsee tappelua eli saapi tiedon warkaudesta, olkoon welwollinen siitä sanaa antamaan wiran toimituksissa olewalle Warttaali eli Poliisi-Pääalysmiehelle, ell'ei hän woi kohdastansa estää tappelua eli warasta kiinni ottaa.

§. 65.

Namulla wartio-käymisen päätettyä, tulewat Palowartiat Wartiohuoneeseen, järjestyttä (järjestänsä) päästettäväksi.

§. 66.

Palokorpraalien, joista kaupungissa olewan tulee siitakin huoli pitää että Loriwartia tehtävänsä welvollisesti toimittaa, tulee joka aamu Palo-Hallituksen Päämiehelle ilmiin antaa mitä yönäikana kunkin aluskunnassa on tainnut tapahtua ja ynnä myös antaa lufufirjon yönäikana wiran toimituksessa olleista Wartaali- ja Poliisi-Päällhysmiehistä ja Palowartioista niin kuin myös tiedon kuinka he owat olleet jaetuna.

§. 67.

Koska Palokorpraali ja Palowartiat owat wiran toimituksessa, pitää heidän oleman puetut, uniformi-sinelillä tymperä-ruohonpäisestä werasta heliä-sinifelä kraagilla, ja walowaskifelä kordonilla warustettu hattu päässä, paitti jota Korpraalilla pitää oleman Poliisi-merkki rinnassa. Näin puettuna, pitää heillä wirassansa oleman se rauba, jonka seuraawa §. määrää.

§. 68.

Jos jollekulle Palowartiakunnasta wirkaansa toimituksissa tehdään rauhattomuutta eli hän itse sanoilla eli töillä hairahtuu, eli jos Palowartia jättää wartiopaikkansa, tawataan nukkuneena pysymä-paikallansa taikka muutoin hawaitaan palveluksessa epähuolelliseksi eli päihtyneeksi, niin pitää

Kuning. Selitystä myöten, annettua 23 p. Maaliskuuta 1807, näihin rikoksiin sovitettaman, mitä Sota-asetukset Sotawartiain suhteen senkaltaisissa tapauksissa säättävät.

X. Luku.

Mitä tulipalossa ja sen tukautettua yhteisesti on waariin-otettawaa.

§. 69.

Paitfi sitä että waara ilmoitetaan kellonsoitolla ja yön aikana myös Palowartiain rämyillä, pitää kaupungin rummunlyöjän ja kaikkein muiden, jotka Valo-Hallitus sifsi joka kaupungin osaan katsoo ja määrää, rummunlyömisellä siitä tiedon antaman.

§. 70.

Koska tuli on pääsnyt wallallensa pitää talon-ifsännän eli, hänen pois ollesansa, hänen talowäkensä eli wuokramiehen ei ainoastaan, Kolmenkymmenen Nuplan haastolla Hapiasfa, samassa huutaman lähellifsänsä (naapuriansa) awukfi tulta pian tukauttamaan, waan myös, Kymmenen Nuplan haastolla Hapiasfa, kiireesti lähettämän sana lähimmäiseen wartiuhuoneeseen eli patruulliin, jota suinkin woipi kohden satua, sekä siellä että kaikille tiellä tawatuille wahinkoa ilmoittaman, jos wakkianwaara ei jo muutoin olisi kellonsoitolla kaikille tietynä. Jos joku, tulenwaaran ilmutuisfa, olisi niin mieletöin, että han sulkeuttaisi porttinsa eli muulla tawalla pyytäisi estellä niitä, jotka tulen sammuttamiseen awukfi tulewat, niin saawat, paitfi syyn pelkäämistä, wäkirynnäkyhdellä sinne pihalle ja kartanoon sisään tungeita, ja talon

isäntä eli se, jonka käskystä portit oliwat tulleet suljetuksi eli kartanoon-pääseminen estetyksi, wetäköön sakkoa Wiisikymmentä Ruplaa Sopiassa.

§. 71.

Jos tulipalo ilmestyy pinnillä ajalla wuorokautta, niin pitää, semminkin siinä Kaupungin osakunnassa, jossa waara on, walkea sytytettämän katulyhtyin, niin myös palawia kynttilöitä asetettaman ikkunoin palopaikkaan lähinnä olewilla kauduilla, johdatukseksi niille, joilla siellä on ajamista eli liikunnista; mutta kaikki huoneen lämmitys, joka ei ole wälttämättömästi tarpeellinen, lakatkoon sillä ajalla. Niin pitää myös niissä kartanoissa, joilla waaraa on, ikkunaluukut, luhdinreiät ja ulkokuonetten owet tukottaman ett'ei kipunoita pääsi niihin sisälle, ja ihmisiä asetettaman katolle, warjellemaan huoneita rulen woimalta wiskotuista ja hajautuwista kälkeistä ja kipunoista syttymästä.

§. 72.

Jos puiste (plank), liiteri, puuhuone eli muu rakennus on liki syttynyttä huonetta eikä woi paloseisillä eli muulla tavalla warjeltaa, niin pitää se Päämiesten laitoksesta ja asetuksesta pian purettaman ja seinämet ja muut tarpeet pois wietämän, Kynninen N:a S:a haastolla isännälle, jos hän tahtoo sitä estellä.

§. 73.

Wiiden Sopia Kuplan haastolla oskoon, tulipalon päälle pitäisissä kaikki wiinain eli wälewain juomain jakaminen mieswäelle, paitsi Päämiesten lupaa siihen, jokaiselta pois kielletty.

S. 74.

Sitten kuin tuli on saatu tufahumaan, pitää Päämiesten säättämistä myöten, sowlas lufumäärä (antal) työwäkeä, aluskunnan Palo- eli Nuotimestarin katsannon alla, jäämän paikalle, estämään tulta uudestaan kiihkoamasta; jota warten myös tarpeellisia ruiskuja ja wesiastioita ynnä niihin kuuluwien Päälysmiesten ja mieswäen kanssa jätetään paikalle, siksi kuin toisin säätetään; mutta muut Päälysmiehet ja mieswäki lasketaan kotia menemään.

Ne Kaupungin muita asukkaita, jotka eivät ole jaetut millekään paloastareelle, mutta ovat tulleet tulta tufautamaan, alkoot, laillisen edeswastauksen haastolla, paitsi Päämiesten lupaa, menkö pois palopaikalta taikka heille määrättyiltä toilta, alkoot myös lähettäkö wedenweto-astareitansa ja hewoisiansa kotiin, ennen kuin kellonsoitto on lakannut.

S. 75.

Kaupungin Wiskaali niin myös Kaupungin- eli Poliisipalwelia, joka tulipalon päälle-pitäisä, Päämiesten luvata, sieltä pois menee, wetäköön sakkoa Kolmesta aina Kahteenkymmeneen Ruplaan Sopiassa.

S. 76.

Jos talon isäntä koko perheimensä lähtee pitemmäksi ajaksi kaupungista, olkoon welwollinen jättämään kartanoon jonkun luotettawan ihmisen wartiaksi. Jos talon isäntä sen laimii lyö, tulee Palomestarin tästä pian antaa tieto Palo-Hallitukselle, joka talon isännän waroilla (kustannuksella) ottaa

siäsi soveliaan ihmisen, hänen pois ollessansa, taloa warti-
oitsemaan. Wuokramiehelle, jolla talo eli kartano on hal-
tussa, olkoon sama laki.

S. 77.

Rohdastansa tulipalon voitettua pitää kaupungin Wiskaa-
lin huolellisimmasti tiedustella syytä tulen wallalle pääsemi-
seen; niin kuin myös Magistraatti, jonka tulee wiipymättö-
mästi panna aikamäärä (termina) asian tutkimiseen ja sitä
antaa tieto kaupungin Paloapu-Komiteetille, jos waan Pa-
loapu - Siittoon osallinen ontaisuus siinä on palanut eli
tullut wahingoitetuksi eli turmelluksi, on welwollinen ei ai-
noastaan kahdella Säseniänsä, ennen kuin tulipalosta jäljellä
olewaiset ja pystyssä seisowaiset kosteinipiiput ja muurit owat
tulleet kumoon kaadetuksi, ja wälttämättömästi ennen tulewan
päiwän päättymistä, asianomaisten kaupungin Nuohojan ja
tarpeellisten Käsiaskaroitsijain (hantwärfkärrien) läsnä ollessa,
paikalla pidättää katselemus, waan myös neljässä päiwässä
sen jälkeen alkaa tutkintoa, jossa kaikki mitä katselemuksessa
on woitu saataa waloon, myöskin pitää Notokolliin ilmoitet-
taman. Jos tutkinnossa jotenkuten luultawasti ilmestyy,
että tulipalo on tapahtunut mielin - tahtoin eli huolimattos-
muudesta eli talon isännän epäwäreyydestä huoneita ja tulen-
poltto-koja woimassa pitäissä, niin tulee kaupungin Wiskaa-
lin, sitä myöten kuin asiat näyttävät, sitä asianomaisessa
oikeudessa laillisesti kanteeseen saattaa, ja käyköön asia
miten isännänsä, sen menemisestä Palo - Hallitukselle kirjalli-
sesti tieto antaa.

XI. L u k u.

**Palowartia-rahon maksamisen perustuksista,
sen otosta, korjuusta ja tilinteosta.**

§. 78.

Paloammatin voimassa-pitämiseen ja parantamiseen tarpeellisten kulunkien suorittamiseksi, pitää kaikkein, jotka kaupungissa asuvat ja henki-kirjoissa ovat, niin myös talon isännät kaupungissa ja ne jotka siellä porwarillista elatuskeinoa eli kauppaä pitävät taikka palvelusta toimittavat, vuotuisaan maksaman osaraha, joka nimitetään Palowartia-rahaksi.

§. 79.

Wuokramies toimittakoon Palowartia-rahaa yhden ruplan sadasta sitä wuokraa, jonka hän vuotuisaan kirjallista wälipuhetta myöten maksaa, jos tämä wuokra-raha tekee Wiisikymmentä Ruplaa paperirahassa eli siitä päälle: mutta joka ruokatunnasta, jonka wuokraraha ei tee sen wertaa, maksetaan Palowartia-rahaja neljäkymmentä kopeikkaa mainittua rahalajia vuotuisaan.

Jos wuokraraha ei ole tingitty, tulee Palo-Hallituksen siitä pitää erinäisen arwion, niin myös tutkea ja määrätä kuinka suuri makso niiltä Ammatti- ja Wirkamiehiltä pitää juokseman, jotka asuvat Ruunun Kartanoissa, kaikki yksin määrin sen wuokrarahan suhteen, joka samankaltaisista huoneista ja tiluksista yhteisesti kaupungissa maksetaan.

Kuunun kartanoissa eli muissa heille määrättyissä fort-
tieri-paikoissa asuva Gotawäki olkoon kuitenkin tästä mak-
sosta vapautettu.

§. 80.

Wuokramies olkoon welkapää yhsinänsä ja ilman talon
isäntää sillä waiwaamata maksamaan toimitettawan Balo-
wartia-rahansa; mutta talon isännän pitää wuotuisissa henki-
kirjoituksissa näyttämän esiin kaikkien kartanosansa asuwien
wuokramiestensä kanssa tehdyt wuokrakirjat (hyyri-kontrahdit).

§. 81.

Mitä päälle wuokramiesten näin nuotoin määrätystä
maksosta tarwitaan Balo-rahasaästön sinä vuonna toimitet-
tawiin maksoin, pitää, 20 §. myöten Kuning. Resolutionissa
kaupunkien walitus-kirjalle, annetuksa 6 p. Lokakuuta 1723,
Balo-Hallitukselta jaettaman puoleksi kaupungin Porwarien
päälle, maksettawaksi itsekultakin hänen porwarillisesta elatus-
keinostansa ja kaupastansa kaupungille suoritettawaa weroa
myöten, ja toiseksi puoleksi pantaman kaikkien kaupungin
talon isäntien ja tilusten omistajien toimitettawaksi sitä myö-
ten kuin kunkin kartano ja rakennus arwataan maksawan.

§. 82.

Se arwio, joka on pantu kullekin kartanolle, sitä Yh-
teiseen Suomen Baloapu-liittoon kirjoittaisissa, olkoon myös
Balowartia-rahaa toimittaisissa perustuksena, ja ojemuksena ell'ei
Balo-Hallituksella eli talon isännällä ole sitä vastaan mi-

tään sanomista ; mutta muutoin, ja jos kartano ei ole edellä nimitettyyn liittoon kirjoitettu, pitää kartanon hinta Palo-Hallitukselta arviolle laskeettaman ja määrättämän ja jos rakennusten lisämys eli muu muutos tapahtuu, tarwista myöten uudistettaman. Jos ei talon isäntä suostu arviossa kartanolle pantuun hintaan, ilmoittakoon sen neljäsä toista kymmentä päivästä, Päätoksen julistamisesta lukein, Palo-Hallitukselle, ja walitkoon sitten Palo-Hallitus ja epäsuostuwainen kumpikin kassi kompromiissia, jotka taas keskinäisellä suostumuksella eli waali-huutojen kautta, ja jos huudot käywät tasaan, arpalaskun kautta walitsewat wiidennen. Kompromiissi-oikeus kokoutukoon niin kohta kuin mahdollinen on, ja määrätköön paikalla kartanon arwiohinnan, jolle sitten muutosta ei saa enää etsiä.

§. 83.

Kaikki Palo-rahasaaston rahaotto pitää wuotuisaan yhteisessä edeltäkösin määrättävässä Weromaksossa, ja ynnä kaupungin muiden welwollisten maksujen kanssa toimitettaman kaupungin Raha-wartialta (Kassööriltä), Palo-Hallitukselta jo sitä ennen tutkittua ja hyväksi nähtyä Rahaotto-kirjaa (Uppbörds-Längd) myöten, joka selittäwänä ja määrääwänä kuinka paljo kunkin kaupungin asukkaita tulee maksaa Palo-wartia-rahaa, annetaan kaupungin Raha-wartialle niin aikaiseen että tämä makso woipi otettaa, muista kaupungin weroista ja maksoista kullekin annettawaan, kuitti-kirjaan.

§. 84.

Edellä nimitetyssä rahaotossa pitää yksi Palo-Hallituksen jäseniä oleman läsnä, katsomassa, että welkominen käypi

yhteen Nahaotto - kirjan kanssa, niin myös erittäin laskea kirjaan kuinka paljo rahaa on saatu kokoon, jotka joka päivä Nahaoton päätettyä vannaan Palo-Hallitukselta hankittuun ja warmassa paikassa jossakussa Nunnun huoneessa warjeltuun, kahdelta lufulla säilytettyyn Naha-kirstuun, johon kaupungin Naha-wartialla on yksi ja äsken mainitulla Palo-Hallituksen jäsenellä toinen awain.

§. 85.

Raupungin Naha-wartia on welwollinen yhdessä kuukaudessa Nahaoton päätettyä, tehdä Palo-Hallitukselle ylipäinen (summariff) tili siitä, niin myös jättää Welkomus - kirja (Nest-Bängd) maksamata jääneestä, joka Palo-Hallituksen huolenpidosta saatetaan Magistraatille, joka taas puolestaan menettää astan niin, että nimitetyt welat kohta ryöstetään welwollisilta ja saatetaan Palo-Hallituksen haltuun. Jos Raupungin Naha-wartia laimiin lyö jotakin näistä waariin - otettawistansa wastatkoon itse siitä, mikä, olkoon mistä syystä ikänään, ei woi muutoin saataa suoraksi.

§. 86.

Palo-Hallitukselta määrätyn Jäsenen läsnä ollessa toimitetaan kaikki maksot Naha-säästöstä (kassasta) tiettyinä päivinäniin wiikossa. Alkoon olko lupaa yhteenkään maksoon ennen kuin Palo-Hallitus on siihen suostunut ja kirjallisen käsken (anordning) antanut. Jos toisin tapahtuu olkoon kaikki wahinko, joka siitä woi seurata Palo-Hallitukselle, Naha-wartian wastattawana.

Kaupungin Raha-wartialla, joka on welwollinen pitämään kirjallisesti luvua Balo-rahasaaston sekä tulehista että mänehistä ja niistä tiliä tekemään, Balo-Hallitukseelta hänelle annettua muka-kirjaa (formuläriä) myöten, pitää joka vuosi ennen Helmikuun loppua menneen vuoden Lu'unlas-ku-kirjat (räkningar) olemian walmiina ja Balo-Hallituksele annettuna, joka tarffaan tutkittuansa, jättää ne ynnä Hallituksen Notokollien, Gaffo: (Laföres-Längd) ja muiden kirjain kanssa koko muodelta riimalla läpi laskehtuna ja sine-tillä säilytettynä katsottawaksi ja tutkittawaksi kahdelle, kaupungin Balowartia-rahaa maksawilta asukkailta Magistraatisissa walituille Tutkioille (Revisorille).

Jos Revisorilla on Lu'unlas-ku-kirjoja eli Balo-Hallituksen toimitusta wästen yhteisesti mitään muistuttamista, pitää Balo-Hallituksen antaman siihen selityksen, johon Revisorien taas tulee wastata, ja pitää sitten kaupungin Balowartia-rahaa maksawaiset asukkaat Balo-Hallituksen huo-tenpidosta jossikuksi määrä-päiwäksi kutsuttaman kokoon walitsemaan asia-miehiä, joille asian päättäminen lykätään.

Jos Balo-Hallituksen toimitukset ei woisi näiltä hywäksi luettaa eikä Balo-Hallitukseen puolestansa tahtoisi heidän hywäksi-katsomiseensa myöntyä, walitkoon silloin Balo-Hallitus puolestansa kaks ja kaupungin asukkaat samaten myös kaks Kompromissistä, joiden sitten ynnä sen wuidennen Kompromissin kanssa, jonka he, S. 82 säättämistä myöten, yhteisesti siihen nimittawät, tulee parhaan taidon ja

tunnon mukaan tullea ja päätökseen saattaa edellä nimitetty riita-asia, tullen, jos ei kaikki Kompromissit olisi yksistä tulin, enimmäkseen huudot määräämään päätöksen lain, paitsi tilaisuutta muutoksen etsimiseen.

XII. Luku.

Palo-Hallituksen perustamisesta ja wellwolliuudesta.

§. 88.

Palo-Hallitukseen luetaan Poliisi-Bormestari, Päämiehenä, niin myös yksi Wara-Päämies ja Wiisi Jäsentä, jotka tulewat Palowartia-rahaa maksawilta kaupungin asukkailta, Magistraatissa tapahtuwan waalin kautta, näihin wirkoin kutsuttawaksi ja walittawaksi. Wara-Päämiehen ja Jäsenten tulee pitää wirkaansa kolme vuotta, jossa kuitenkin on waariin otettava, että kaksi heitä ensimmäisen vuoden lopulla ja taas kaksi seuraavana vuonna arpalaskun kautta erkanewat toimitussistansa; josta siis seuraa että kaksi jäsentä joka vuosi pitää Palo-Hallitukseen walittaman. Jos joku uudestaan walitaan Jäseneksi Palo-Hallitukseen, olkoon hänen omassa tahdossansa ottaa sitä wirkaa vastaan eli ei.

§. 89.

Gubernöörillä olkoon sekä kaupungin paloammatti että myös Palo-Hallitukset katsottawana ja waarisissa pidettävänä; hänen tulee myös olla Palo-Hallituksessa puheen alkajana ja päätöksiin osallinen, koska yhteisempiä ja tärkeempiä asioita edessä on, waan erinomaisiin walituksiin ja asioihin, jotka

Kostewat erinomaista talon isäntää eli ihmistä kaupungissa, ei tule Guvernöörin puuttua Balo-Hallituksessa. Balo-Hallituksen istunto-ajasta ja aineista, jotka siinä tulewat esiin otettawaksi, pitää tieto sitä ennen lähetettämän Guvernöörille Päämieheltä.

S. 90.

Balo-Hallituksen, joka luetaan täysi-lukuiseksi kuin siinä, Päämiehen kanssa yhteen, on wiisi Jäsentä, pitää: pitämän Baloasetusta voimassa ja katsoman että se tulee tarkkaan seuratuksi: ottaman tutkittawaksi ja saattaman päätöksen kaikkia Balo-asetuksen sääntöjen rikkomisia, paitsi senkaltaisia lain rikoksia, jotka owat asiaanomaisen Oikeuden tutkittawat: pitämän huolta ruiskujen, ruiskuhuonetten, kaimojen, pumppujen ja muiden käsettyin taikka kaupungin Balo-ammatin parantamiseksi muutoin tarpeellisten kaluen ja askareitten hanffimisesta ja voimassa pitämisestä: wirkaan ottaman ja wirastansa wieroittaman Balo-Nuori- ja Ruiskestaria, Jakokunnan Päällismiehiä, niin myös muita tulensammutus-askareihin tarpeellisia henkiä: ottaa ja heittää pois Nuohojaa, niin myös Palowartioita ja niiden Päällismiehiä, kuin myös huolta pitää heidän ja muiden wirkamiesten palkittamisesta j. n. e.: ennen Joulukuun loppua joka wuosi määrätä se mieswäki, jonka tulewana vuonna pitää oleman kunkin Balo- eli Ruiskestarin taikka Jakokunnan Päällismiehen käsyläisenä, ja näistä jakomääristä antaa heille täydelliset lukufirjat: pitää huolta XI. Lu'ussa käsettyen arwio-porojen (wärterinkien) warteen saamisesta: määrätä kaupungin talon isännistä, porwarifunnalta ja muilta asukkaista toimitettawien

maksujen suururtia: ennen Helmikuun loppua joka vuosi tehdä arvio-lasku (förslag) sen vuoden maksuista ja pitää rahoitto tarkassa waarissa, niin ett'ei siitä mitään menetettä taikka Mahanottajan huolimattomuuden kautta saa hukkaan, ja muuta senkaltaista hyvään järjestykseen kuuluvaa ja Baloammattille kartutusta tuottavaa.

S. 91.

Balo-Hallitus ottaa yhden Sibrierin wuotisesta palkkarakasta istunnoisfansa Notokollia kirjoittamaan ja muualle menewiä kirjoituksia toimittamaan, ja pitää waarin sitä että, ei ainoastaan tämä wirkamies, waan myös kaupungin Mahawartia siwollisesti, toimellisesti ja oikiaan aikaan toimittawat tehtävänsä. Paitti sitä olkoon Balo-Hallitukselle, jonka istunnot pidetään Magistraatin Kartanossa, oikeus annettu, palvelukseksi niissä ja tarpeelliseksi käskyjen ja astain käymiseksi pitää sitä kaupungin palvelioita, jonka Magistraatti siihen määrää.

S. 92.

Istuntonsa aikamäärästä pitää Balo-Hallituksen antaman tieto kaupungin asukkaille sekä saarnatuolista luettawan kuulituksen että myös kaupungin awiisiin pantawan ilmoituksen kautta, että jokaisella olkoon tilaa Balo-Hallitukselle ilmiin tuottaa, jos hänellä on mitä muistuttamista ja sanomista, ja muutoin myös tieto saatatsoon Hallituksen teoista ja toimittuksista.

XIII. Luku.

Yhteisiä asetuksia.

§. 93.

Kaikki sakot, joihin tätä Palo-asetusta myöten langetaan, ellei Laissa ja Asetuksissa ole toisin säädetty, menevät kahtiaan Ranteen-tekian ja Palo-rahastöön (Brandkassan) keskeen, ja suoritetaan, Yhteisen Lain säättämisiä myöten, wankeudella, waan ei kuitenkään wedellä ja leiwällä. Ja tulee Palo-Hallituksen panna siellä sattuwaiset sakot tavalliseen Sakokirjaan (Sakobeskriftd), joka jokaisen vuosi-neljänneksen (kwartal) kuluttua annetaan ryöstettäväksi.

§. 94.

Palo-Hallituksen päätöksiä eli toimituksia vastaan, joihin Guvernööri ei ole osallinen, saapi tehdä walitus hänelle yhdesä kuukaudessa eli kolmesäkymmenessä päivässä, siitä lueksin, kuin päätös on tullut julistetuksi taikka asiaan-kokewalle ilmoitetuksi; mutta Palo-Hallituksen päätöksille, jotka owat langenneet Guvernöörin istunnon päämiehenä ollessa, niin myös Guvernöörin päätöksille, jotka owat langetetut Palo-Hallituksen asettamisia vastaan tehdyille walituksille, saa muutosta esittää Keisarillisen Majesteetin tykönä, alamaisen walitus-kirjan kautta, joka, ynnä todistuksen kanssa siitä, että sakot niin myös kulunkien ja muut palkinnot owat heitettyt takawaraksi Räänin Rahawartio-paikkaan (Rånteriaan), wiimo-määrin yhdesäkymmentenä päivänä päätöksestä tiedon saatua, ojennetaan Registraattori Konttooriin Keisarillisen Suomen Senatin Huoneenhallitus-Departementissä.

§. 95.

Palo-Hallituksen kirjallisista toimituksista, jotka erinäisille asiamiehille annetaan, maksetaan samankaltainen lunastus kuin niiden kaupunkien Raastuvassa, joissa Kämmerioikeutta ei ole; kuitenkin tulee ainoastaan niissä asioissa, joissa asiamies sitä vaatii, Notokolli eli Päätos hänelle toimitettavaksi.

§. 96.

Jokaiselle tietäväksi ja ojennukseksi tullaksensa pitää tämä Palo-asetus kerran Vuorokaudessa joka vuosi Saarna-
tuolilta julkisesti luettaman.

Joka kaikille asiaanomaisille, itsekunkin nöyryimmästi sen jälkeen käyttäöksensä, asetetaan. Unnettu Helsingin Kaupungissa 21 päivänä Tammiukuuta 1840.

Keisarillisen Majesteetin Korkiassa Nimesssä,

Hänen Suomeen asetettu Senatinsa:

G. Hjärne.

W. Klinkowström.

Lars Sacklen.

Carl Fredr. Richter.

J. Walheim.

Lars Jägerhorn.

B. U. Björksten.

Berndt Federley.

Palkkamäärä

Wiipurin Kaupungin Palo-Hallitukselle.

	Paperi-rahasa.	
	Rupla	fop.
Yksi Sihtteri, wuotista palkkaa " " " "	300	—
Kaupungin Rahawartia, wuotista palkkarahaa siitä erinäisestä waiwasta, joka hänelle tulee Palo-rahastään lu'unlasku-tirjoista ja rahastosta " " " " " " " "	300	—
Yksi Suolimestari " " " " " " " "	100	—
Kolme Palowartia-Korpraalia, 300 Ruppaa wuotista palkkaa kullekin " " " " "	900	—
Kahkitoista Palowartiaa, 240 Ruppaa wuotista palkkaa kullekin " " " " " " "	2,880	—
Neljä Toriwartiaa, 240 Ruppaa wuotista palkkaa kullekin " " " " " " "	960	—
Yksi Nuohoja, wuotista palkkaa " " " " "	2000	—
Uusien Ruiskuen ja muiden paloaskareitten hankkimiseksi, woimasaa-pidoksi j. n. e. arwo-määrin " " " " " " " "	600	—
Neljän hewoisen hoito ja ruokkiminen, arwo-määrin 250 Ruppaa jokaisesta " " " " "	1000	—
Kirjoitus-neuwoiksi " " " " " " " "	100	—
Ytöpäättä	9,140	—

1900

1900

307.VIII.119.

Pienpainatek. 1 B

Polosuojelu

